

ECN 122: Øvingsoppgavesett 8 – Eirik sine svarforslag

Konjunkturpolitikk for en åpen økonomi

Oppgave 8.1: Kortere spørsmål

(a) Produksjonsgapet er:

Svar: Faktisk minus potensielt BNP

(b) Hvorfor er produksjonsgapet så viktig?

Svar: Fordi det avspeiler ubalanser i økonomien, og data for å måle både potensielt og faktisk BNP er tilgjengelige.

(c) Ekspansiv finanspolitikk innebærer at?

Svar: Den offentlige sparinga er negativ ($S_{off} = T - G < 0$)

(d) Ekspansiv finanspolitikk fungerer best for:

Svar: Negative etterspørselssjokk, dvs. når produksjonsgapet er negativt.

(e) Rikardiansk ekvivalens innebærer at:

Svar: Effekten av ekspansiv finanspolitikk er mindre enn auken i samla etterspørsel fra slik politikk fordi husholdningene auker sparinga for å kunne møte framtidige høgere skatter for å betale tilbake den offentlige gjeldsauken.

(f) Summen av den marginale konsumtilbøyeligheten og den marginale spareraten er:

Svar: Lik en.

(g) Under likviditetsfella?

Svar: Faller den marginale konsumtilbøyeligheten.

(h) Hva er effekten av ekspansiv finanspolitikk når økonomien er ved tilnærma full sysselsetting for en lukka økonomi?

Svar: I en lukka økonomi fører en auke i den samla etterspørselen fra slik politikk til at prisene og lønningene stiger mens sysselsettinga endres lite.

Merknad: Se også forrige samling om Phillipskurva og NAIRU.

(i) Hva er effekten av ekspansiv finanspolitikk når økonomien er ved tilnærma full sysselsetting for en åpen økonomi?

Svar: Prisene og lønningene stiger (som i forrige spørsmål), men i tillegg faller eksporten (eksportvarene blir dyrere pga. høgere lønninger) mens importen auker (innenlands produserte varer auker meir i pris enn importvarer).

(j) Hvordan bidrar flytende valutakurser til å dempe virkningene i (i)?

Svar: Med auka import og fallende eksport, faller verdien av landet sin valuta, slik at eksportvarene blir billigere og importen relativt sett dyrere.

(k) Den nominelle renta er

Svar: Lik summen realrenta og inflasjonen.

(l) Kapital er et mobilt gode. Hva innebærer dette for kapitalmarkedsrentene mellom land?

Svar: At kapitalmarkedsrentene skal være like, korrigert for valuta og politisk risiko.

Oppgave 8.2: Konjunkturpolitikk i en åpen økonomien

Anta at det er høgkonjunktur hos viktige handelspartnere.

(a) Hvordan påvirker dette innenlandsøkonomien på kort sikt? Grunngi svaret kort.

Svar: Eksporten auker og importen synker. Hovedårsaka til dette er at med høgkonjunktur hos handelspartnerne, auker reallønna der meir enn i eget land. Følgelig blir eksportvarene fra eget land relativt sett billigere hos handelspartnerne (\implies eksporten auker), mens importerte varer blir dyrere (\implies importen synker). Høgkonjunktur hos handelspartnerne fører også til auka etterspørsel etter investeringer, slik at valutaen(e) til handelspartneren(e) styrker seg, noe som forsterker de nemnte effektene.

(b) ... og på lengre sikt. Grunngi svaret kort?

Svar: På lengre sikt fører auka eksport og redusert import til høgere aktivitet i egen økonomi \implies reallønningene auker og valutaen styrker seg. Dette demper de kortsiktige virkningene noe.

(c) Hva slags økonomisk politikk vil du anbefale under slike forhold? Grunngi svaret kort.

Svar: Det spørres på forholda i egen økonomi. Er produksjonsgapet negativt, er det optimale å ikke gjøre noe, men la den «importerte høgkonjunktura» redusere produksjonsgapet. Følge utviklinga nøye og sette inn tiltak (skatteauke eller redusert off. forbruk) som demper den innenlandske etterspørselen.

Er produksjonsgapet positivt – følge utviklinga nøye, jf. ovafor.

Merknad: (i) Politikkanbefalingen er mao. ganske like som for en lukka økonomi under høgkonjunktur, men følge utviklinga i verdien av egen valuta og eventuelle ubalanser i de innenlandske kapitalmarkedene. (ii) I en åpen økonomi er virkningene av finanspolitikk noe svakere enn i en lukka økonomi fordi «utlandet» fungerer som en buffer på kort sikt.

Oppgave 8.3: En internasjonal lågkonjunktur

Anta at det er lågkonjunktur både hos viktige handelspartnere og innenlands.

(a) Hva slags tiltak vil du foreslå, og hvorfor?

Svar: Dette er ikke så «beint fram» som man skulle tru ved første øyekast.

(i) Viss handelspartnerne kjører ekspansiv finanspolitikk, blir effekten av egen ekspansiv finanspolitikk større fordi eksport-/importlekkasjene blir mindre.

(ii) Samme forutsetning som (i). Ved å kjøre egen restriktiv finanspolitikk, kan man være «gratispassasjer». Ulempen med dette er at det kan likevel ta tid å komme ut av egen lågkonjunktur med påfølgende tap av velferd. Kan også føre til at handelspartnerne ender fra ekspansiv til restriktiv finanspolitikk slik at man havner i (iv) = det alternativet med størst forventet tap av velferd både innen- og utenlands.

(iii) Viss handelspartnerne kjører restriktiv finanspolitikk, blir effekten av egen ekspansiv politikk svakere fordi eksport-/importlekkasjene blir større. Dette fører til at kostnadene med en ekspansiv politikk kan bli store sammenlikna med gevinstene.

(iv) Som (iii), men med restriktiv finanspolitikk. Dette vil forlenge lågkonjunkturen innenlands.

(v) Søke koordinert ekspansiv politikk med handelspartnerne for å unngå (ii) eller spesielt (iv). Sannsynligvis det beste politikkalternativet: raskest ut av lågkonjunkturen (= mindre velferdstap på kort sikt) samtidig som import-/eksportlekkasjene blir minst mulig gitt forholda. Krevende forhandlinger viss noen land egentlig ønsker å kjøre (ii) (= «gratispassasjer-strategi»).

(b) Hvorfor er det lettere å lykkes med samarbeidsløsninger i fra spm. (a) når det er få land involvert?

Svar: Den relative gevinsten med å være «gratispassasjer» synker fordi eget land sin andel av resesjonen blir større. Pga. de samme årsakene auker den relative gevinsten med forpliktende samarbeid.

Merknad: dette er ikke et pensumsspørsmål fordi ei full analyse krever kunnskap om spillteori (som dere ikke har hatt enda)